

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2022 – 2023

Limba și literatura maghiară maternă

Numele:.....
.....
Inițiala prenumelui tatălui:
Prenumele:
.....
Școala de proveniență:
.....
Centrul de concurs:
Localitatea:
Județul:

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

I. TÉTEL

(60 punct)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

A bonbon rejtélye

Az édességre szinte mindenkinek nehezére esik nemet mondani, mivel vonzó külsejű, finom, ráadásul jobb kedvünk is lesz tőle. Ha ajándékozásról van szó, a legegységesebb választás egy doboz bonbon. Ez az elegáns csokoládékülönlegesség évszázadok óta őrzi népszerűségét, noha méltán éri kritika például az ára vagy a túlcsomagoltsága miatt. Valóban, egy átlagos doboz bonbon alig tartalmaz több grammnyi ehethető anyagot, mint egy hagyományos tábla csokoládé, ehhez képest annak többszörösét termeli hulladékban, különösen, ha egyenként csomagolt termékről van szó. Ennek ellenére újra meg újra a bonbont választjuk.

A bonbon a tökéletes semleges ajándék: elég, ha egy eseményre egy minőségi és díszesen csomagolt darabbal állítunk be, biztosan értékelt fogják – még ha később továbbajándékozzák is. De egy doboz bonbon akár vallomás is lehet a megajándékozottnak, ha jól ismerjük az ízlését. A bonbonválogatás egy-egy darabja lehet édes és csábító, tüzes és fűszeres, bódító vagy meglepő. De hogyan született meg ez a különleges édességélmény?

Mint minden széles körben ismert ételféleséghez, a bonbon eredetéhez is többféle mese kapcsolódik. Tények alapján csak annyit tudhatunk bizonyosan, hogy a XVII. században élt egy francia marsall, Plessis-Praslin, aki valamilyen módon kapcsolatba hozható Clément Jaluzot-val, aki vagy cukrász vagy szakács lehetett. Mindössze az nem világos, hogy Jaluzot dolgozott-e Praslinnek, vagy a marsall pusztán alanyi jogon rajongott a cukrász/szakács munkásságáért. Mindenesetre Jaluzot Praslinről nevezett el egy apró édességet, ami ekkor még cukormázzal vastagon bevont mandula volt.

Az egyik mese szerint a XVII. század végén Regensburgban székelő „örökös birodalmi gyűlés” kísérletet tett a 30 éves háború után széthullott Németország egységes irányítására. A tanácskozásokban és a heves szócsatában kifáradt államférfiak szükségét érezték egy kis kikapcsolódásnak, amihez természetesen finom ételek is tartoztak. A tanácskozáson francia megfigyelőként Plessis-Praslin marsall is jelen volt XIV. Lajos képviselőjében, szakácsa pedig erre az alkalomra különleges, falatnyi édességekkel állt elő. Újításképpen azonban az éppen divatba jött csokoládéval vonta be őket. A konyhaművészt saját urának igyekezett kedvében járni, ezért Praslin marsallról a praliné nevet adta találmányának.

Egy másik – valószínűleg kevésbé ismert – történet szerint XIII. Lajos a bordeaux-i lakosok királyellenes hangulatát próbálta ezekkel az édes finomságokkal enyhíteni.

A legbájosabb „eredetmonda” szerint viszont a XIV. Lajos udvarában bemutatott cukrozott mandula akkora sikert aratott az előkelő hölgyek körében, hogy megízlelése után csak azt mondogatták: Bon! Bon! (tehát: Jó! Jó!), innen hát a bonbon elnevezés.

Akárhogy is, a bonbon vagy praliné gyorsan meghódította a világot, és lassanként alakot is váltott, így a 19. századra már a csokoládés külsejű, krémmel töltött, különböző formavilágú apró desszertet emlegették ezen a néven.

(A lyan.hu, az edessegek.hu és a nosalty.hu bejegyzései alapján)

Vărszolja a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A.

1. Miért népszerű édesség a bonbon? Sorold fel 4 tulajdonságát a szöveg alapján!

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____

4 pont

2. Melyek azok a kifejezések, amelyek a bonbonra utalnak? Írd a vonalra a helyes válasz(ok) betűjelét!

- a. ez a különleges édességélmény
- b. egy kis kikapcsolódás
- c. a cukrász munkássága
- d. a tökéletes semleges ajándék

A helyes válasz(ok) betűjele: _____

4 pont

3. Társítsd a személyeket a rájuk vonatkozó kijelentésekkel! Írd a helyes válasz betűjelét a táblázat üres rovataiba!

Kijelentések:

- 1) A XVII. században élt egy francia marsall.
- 2) Cukrász vagy szakács lehetett.
- 3) Róla neveztek el egy apró édességet, ami ekkor még cukormázzal vastagon bevont mandula volt.
- 4) Szakácsa különleges, falatnyi édességekkel készült a regensburgi tanácskozás résztvevőinek.
- 5) Bordeaux-i lakosoknak bonbonokkal próbált kedveskedni.
- 6) Udvarában cukrozott mandulát kínáltak az előkelő hölgyeknek.

Személyek:

- a. XIII. Lajos
- b. XIV. Lajos
- c. Clément Jaluzot
- d. Plessis-Praslin

A helyes válaszok:

1)	
2)	
3)	
4)	
5)	
6)	

6 pont

4. Írd a következő kijelentések betűjelét a táblázat megfelelő rovatába!

- a. Praslin rajongott Clément Jaluzot munkásságáért.
- b. Környezettudatos fogyasztók nem választanak bonbont.
- c. Tény, hogy Clément Jaluzot azonos azzal a szakáccsal, aki a regensburgi tanácskozáson bonbonokat szolgált fel.
- d. A hölgyek kedvence a konyakmeggy.
- e. Jaluzot pralinéja cukormázzal bevont mandula volt.

Igaz, a kijelentés szerepel a szövegben	
A szöveg információi alapján hamis	
Igaz, a kijelentés tartalmára következtetni lehet a szöveg információi alapján	
Erre vonatkozóan a szöveg nem tartalmaz információkat	

5 pont

5. Értelmezd az alábbi kifejezéseket a szöveg alapján!

széles körben ismert

Regensburgban székelő (gyűlés)

édességekkel állt elő (az alkalomra)

sikert aratott

meghódította a világot

5 pont

6. Kinek/kiknek és milyen alkalomból ajándékoznál bonbont? Fejtsd ki válaszd 3–4 mondatban a szövegbeli információkat felhasználva!

6 pont

B.

1. Fogalmazd meg a kontextus alapján, kire/mire utalnak az alábbi mondatokban aláhúzott nyelvi elemek!

Ennek ellenére újra meg újra a bonbont választjuk.

... ha jól ismerjük az ízlését.

... ami **ekkor** még cukormázzal vastagon bevont mandula volt.

Újításképpen azonban az éppen divatba jött csokoládéval vonta be **őket**.

4 pont

2.

Jaluzot Praslinről nevezett el egy apró édességet.

Az alábbi közlések közül melyik a fenti állítás tagadása? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- a. Nem Jaluzot nevezett el Praslinről egy apró édességet.
- b. Nem Praslinről nevezett el Jaluzot egy apró édességet.
- c. Nem egy apró édességet nevezett el Jaluzot Praslinről.
- d. Egy nem apró édességet nevezett el Jaluzot Praslinről.

A helyes válasz betűjele: _____

4 pont

3. Azonosítsd az alábbi mondatokban a kért kifejezéseket! Írd a helyes válasz betűjelét a vonalakra!

1) *Ez az elegáns csokoládékülönlegesség évszázadok óta őrzi népszerűségét.*

- a. ez az elegáns csokoládékülönlegesség
- b. ez
- c. évszázadok óta
- d. népszerűségét

A mondat **alanyi szerepű kifejezésének** betűjele: _____

2) *Egy átlagos doboz bonbon alig tartalmaz több grammnyi ehető anyagot,...*

- a. egy átlagos doboz
- b. egy doboz bonbon
- c. alig
- d. több grammnyi ehető anyagot

A mondat **tárgyi szerepű kifejezésének** betűjele: _____

3) *A bonbon eredetéhez is többféle mese kapcsolódik.*

- a. a bonbon
- b. a bonbon eredetéhez
- c. mese
- d. többféle mese

A mondat **határozói szerepű kifejezésének** betűjele: _____

6 pont

4.

A tanácskozáson francia megfigyelőként Plessis-Praslin marsall is jelen volt.

Mire utal az is szó ebben a mondatban a szöveggörnyezet alapján? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

Az is szó a fenti mondatban arra utal, hogy...

- a. más események mellett ezen a tanácskozáson is jelen volt Plessis-Praslin marsall francia megfigyelőként.
- b. más minőségben való szereplései mellett francia megfigyelőként is jelen volt Plessis-Praslin marsall a tanácskozáson.
- c. más államférfiak mellett Plessis-Praslin marsall is jelen volt a tanácskozáson.
- d. más elfoglaltságai mellett még a tanácskozáson is jelen tudott lenni Plessis-Praslin marsall francia megfigyelőként.

A helyes válasz betűjele: _____

4 pont

5. Állapítsd meg, hogy az alábbi, időre jelöletlen igealakot tartalmazó mondat milyen eseményre, helyzetre utal! Írd a helyes válaszok betűjelét a táblázat üres rovataiba!

- 1) ... egy átlagos doboz bonbon alig tartalmaz több grammnyi ehető anyagot...
- 2) Ennek ellenére újra meg újra a bonbont választjuk.
- 3) ... még ha később továbbajándékozzák is.

- a. Egy, a beszéd pillanatában már elkezdődött, de még be nem fejezett folyamatra utal.
- b. Általános, a beszédidőtől független tényállást ír le.
- c. Időnként vagy rendszeresen ismétlődő eseményre utal.
- d. A beszédidő után, vagyis a jövőben várható eseményre/helyzetre utal.

A helyes válaszok:

1)	
2)	
3)	

6 pont

6. Azonosítsd az alábbi mondatokban az okokat és okozatokat, majd írd ezeket a táblázat megfelelő oszlopába!

- 1) ... méltán éri kritika például az ára vagy a túlcsomagoltsága miatt.
- 2) Az édességre szinte mindenkinek nehezebb esik nemet mondani, mivel vonzó külsejű, finom, ráadásul jobb kedvünk is lesz tőle.
- 3) A konyhaművész saját urának igyekezett kedvében járni, ezért Praslin marsallról a praliné nevet adta találmányának.

Mondat	Ok	Okozat
1)		
2)		
3)		

6 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Valami édességet akartam kiszabadítani sztaniolburkából, beleszakadt a körmöm, a papír nem engedett. Engem is meglepett, miért küszködöm vele, miért nem folyamodom természetes megoldáshoz, elvégre itt az olló, honnan került belém a dzsungelindulat, hogy valamit tépjek, cibáljak, mint a majmok. Mire sikerült a papír takarta tartalomig érnem, már nem is kívántam; csavartam, gyúrtem a bágyadt sztaniolt, aztán kidobtam. Később, sokkal később, mikor már levitték a konyhahulladékot, nyilallt belém a felismerés, mi hergelt fel az ártatlan csokoládé burkolója ellen: hát persze, hogy a tudat mélyéről a keresztanyám sziluettjét** sodorta vissza az emlékezés. Életemben először éreztem ismét tapintható közelségben magamhoz, s a sztaniol villantotta vissza a régen kihunyt fényeket.*

Keresztanyám gyönyörű volt, legszebb a családban, számomra sokáig felfoghatatlan rejtelem, hogy ez a hétszépség maradt társ nélkül, képtelenség, hogy sose keltette fel senki érdeklődését. [...] A testvérek születtek, szültek, foguk jött, betegek voltak, ünnepet ültek, esküdtek, elváltak, haldokoltak, temették vagy keresztelték őket, keresztanyám neve volt a jelszó a rengeteg rokon közt, akár jó, akár rossz következett, kedves, régimódi neve: Ida, jelszó lett. Bármilyen elintézendőre adott tanács is mindig ugyanaz maradt: majd Ida megoldja. Én is Idának

2. Értelmezd 4–5 mondatban a szöveg alapján a következő kijelentést!

„Elfogott az izgalom. Megint alányúltam a már visszaillesztett ezüstpapírnak, most már érélyesebben fogta meg a kezemet. A gömböt is visszarakta a porcelánok közé, azt mondta, mégsem adja nekem, láthatólag nem tudom megérteni, hogy nem nyúlhatok senki titkai közé.”

5 pont

3. Mutasd be 4–5 mondatban az elbeszélő és Ida közti viszonyt!

5 pont

